

Dějepisná olympiáda

51. ročník – 2021/2022

Propozice

Tematické zaměření ročníku: „**Šlechta v proměnách času**“.

Dějepisná olympiáda je jednotná pro celé území České republiky a je organizována ve dvou kategoriích a ve čtyřech soutěžních kolech.

- I. **kategorie** je určena žákům 8. a 9. ročníků základních škol, 3. a 4. ročníků osmiletých gymnázií a 1. a 2. ročníků šestiletých gymnázií. Tématem první kategorie je **Šlechta od konce raného středověku do roku 1648**.
- II. **kategorie** je určena žákům 1.–4. ročníků středních škol, 5.–8. ročníků osmiletých gymnázií a 3. – 6. ročníků šestiletých gymnázií. Téma pro druhou kategorii je **Středoevropská šlechta na pozadí dějinných událostí v letech 1648-1948**.

Postupová kola, termíny jejich konání:

školní kola	Leden 2022 7. – 26.1.	Přesný termín ve stanoveném rozmezí určí škola.	Škola zašle předsedovi okresní komise, případně krajskému koordinátorovi seznam žáků navržených k postupu do okresního kola. Do okresního kola postupuje vždy vítěz a dále úspěšní řešitelé (dosáhli alespoň 60 % z maximálního počtu bodů), a to maximálně 3 z jedné školy (včetně vítěze). Organizátor okresního kola omezí v případě potřeby počet postupujících žáků.
okresní kola	Březen 2022 22. – 25. 3.	Přesný termín ve stanoveném rozmezí a postup konání určí příslušné oddělení krajského úřadu (KÚ), resp. organizace jím pověřená po dohodě s okresní komisí DĚO.	Organizátor okresního kola zašle předsedovi krajské komise, případně krajskému koordinátorovi, seznam žáků navržených k postupu do krajského kola. Do krajského kola postupuje vždy vítěz a dále úspěšní řešitelé (dosáhli alespoň 60 % z maximálního počtu bodů). Organizátor krajského kola omezí v případě potřeby počet postupujících žáků.
krajská okla	Duben 2022 4. – 6. 4.	Přesný termín ve stanoveném rozmezí a postup konání určí KÚ, resp. organizace jím pověřená po dohodě s krajskou komisí DĚO.	Do ústředního kola postupuje z každého krajského kola vždy vítěz a dále nejlepší řešitelé z celé republiky , kteří splnili danou bodovou hranici, kterou určí ústřední porota bez ohledu na zastoupení krajů, max. 60 účastníků.

celostátní kolo	Květen 2022, Univerzita Hradec Králové	Organizátor krajského kola zašle nejpozději do 10. 4. 2022 na adresu tajemnice soutěže seznam všech účastníků krajského kola s dosaženým počtem bodů u každého účastníka. Počty soutěžících a hodnocení všech postupových kol. U 5 nejlepších účastníků uveďte: ▪ NÁZEV A ADRESU ŠKOLY ▪ KONTAKTNÍ ÚDAJE NA SOUTĚŽÍCÍ (e-mail) ▪ KONTAKTNÍ ÚDAJE NA UČITELE, KTERÝ ŽÁKA NA OLYMPIÁDU PŘIPRAVOVAL (e-mail, telefon) Tajemnice/tajemník soutěže zašle vybraným soutěžícím pozvánku s informacemi a pokyny k celostátnímu kolu. Téma písemné práce je Šlechtický rod v mém regionu. Vypracování písemné práce je podmínkou účasti v celostátním kole. Požadavky na písemnou práci naleznete na http://www.talentovani.cz/souteze/dejepisna-olympiada - Informace a aktuality o soutěži. Práci je potřeba zaslat tajemnici soutěže v digitální podobě do 29. 4. 2022.

Zadání pro jednotlivá kola soutěže budou spolu s řešením zaslána **krajským koordinátorům soutěží** (pracovníci KÚ zodpovědní za soutěže).

Termíny odeslání:

pro školní kola: **3. ledna 2022**

pro okresní kola: **7. 3. 2022**

pro krajská kola: **21. 3. 2022**

Důležité upozornění

Z důvodu regulérnosti soutěže prosíme o dodržení jednotných termínů stanovených v propozicích. V případě opodstatněné změny termínu okresního či krajského kola nahlaste vše tajemnici/tajemníkovi soutěže! Po skončení termínu stanoveného pro dané kolo v propozicích bude **správné řešení zveřejněno na <http://www.talentovani.cz/souteze/dejepisna-olympiada>**. Prosím, **nesdělujte** správné řešení před skončením termínů pro konání jednotlivých kol a **nezveřejňujte je** na webu dříve, než bude vše zveřejněno oficiálně!!

Organizace soutěže

Soutěž je určena zájemcům o historii. Ve všech kolech **řeší soutěžící zadané úkoly samostatně** v časovém rozpětí 90 minut s časovou rezervou na odevzdání. **Utajení textů úloh je nezbytnou podmínkou regulérnosti soutěže**. V průběhu všech kol soutěže není povoleno používat jakékoli studijní materiály.

Organizátoři jednotlivých postupových kol používají výsledkové listiny jednotné pro celou ČR, které naleznou na webových stránkách soutěže.

V případě elektronického zadávání soutěžních úloh pracovníci krajských úřadů předají zadání úloh organizátorům jednotlivých postupových kol a ti zorganizují konání on-line. Prostředky SW nejsou centrálně řízené. Organizátor daného postupového kola sdělí soutěžícím **jednotný** termín konání – datum a čas předání úloh, vypracování, čas ukončení a odeslání hodnotiteli. Hodnocení a předání seznamu žáků navržených k postupu do vyššího postupového kola se bude řídit obecnými pravidly organizace soutěže.

Kontaktní adresa na tajemnici soutěže:

PhDr. Michaela Tužilová, michaela.tuzilova@npi.cz; +420 733 125 967

Národní pedagogický institut ČR
Oddělení mládeže, zájmového a neformálního vzdělávání
Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1

Doporučená studijní literatura

I. kategorie	II. kategorie
Školní kolo Učebnice a mapy pro základní školy a odpovídající ročníky gymnázií, např.: Vykoupil L., Antonín R., Fejfušová M.: Dějepis - Středověk a počátky novověku. Brno: Nová škola, s. r. o. 2008. Kolektiv autorů: Dějepis 7. Plzeň: Fraus 2020. Válková V.: Dějepis 7 - Středověk a raný novověk. Praha: SPN 2020. Mandelová H. a kol.: Středověk - dějepisné atlasy pro ZŠ a víceletá gymnázia. Praha: Kartografie 1996, 2007	Školní kolo školní kolo – jakákoliv učebnice dějepisu odpovídající věku a související učivo ostatních předmětů JUŘÍK, Pavel, Encyklopedie šlechtických rodů, Praha: Univerzum, 2014, str. 297–299; 414–416 pro všechna kola: DĚJEPISNÉ ATLASY Novověk I, Praha: Kartografie 2007, s. 33, 39–41 Novověk II, Praha: Kartografie 2005, s. 27, 41–43 Dějiny 20. století, Praha: 2005, s. 23, 31,35
Okresní kolo Čornej P.: Ilustrované dějiny historie českých zemí. Havlíčkův Brod: Fragment 1999. Vybrané části - str. 22-23 (Česká a moravská šlechta), 28-29 (Léta zlá i šťastná), 32-33 (Král cizinec i král diplomat), 54-55 (Husitský král), 58-59 (Dílo hospodářské obnovy), 60-61 (Na sklonku středověku), 66-67 (Život renesanční šlechty), 76-77 (V předvečer povstání), 78-79 (Bílá hora a její následky), 80-81 (Vzestup a pád Albrechta a Valdštejna). a literatura z předchozího kola	Okresní kolo BINDER, Filip, Po stopách kultury, přírody i poznání. Zahraniční cesty české a rakouské šlechty mezi osvícenstvím a romantismem a jejich důsledky, Praha: NLN 2020 JUŘÍK, Pavel, Encyklopedie šlechtických rodů, Praha: Univerzum, 2014 (str. 317, 323,357–9,361,396) a literatura z předchozího kola
Krajské kolo Dvořáček P.: Zajímavosti z naší historie. Události a osobnosti našich zemí. Olomouc: Agentura Rubico 2012. Vybrané části - str. 34-41 (Vítkovci, Přemyslovci a královská koruna), 64-71 (Moravská šlechta v době renesance), 76-93 (Jan Zbyněk Zajíc z Hazmburka a kámen mudrců, Petr Vok a Jednota bratrská, Smutný konec Albrechta z Valdštejna). Novotný R.: Jeden den urozených, in: Ed. Nodl M., Sommer P.: Jeden den ve středověku. Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2014. Louda J., Janáček J.: České erby. Praha: Albatros 1974. Vybrané části - str. 80-81 (Kolovratové), 94-95 (z Kunštátu), 104-105 (z Lichtenštejna), 106-107 (z Lipé), 108-109 (z Lobkovic), 134-135 (z Pernštejna), 148-149 (z Rožmberka), 150-151 (z Rožmitálu), 174-175 (Šternberkové), 192-193 (Valdštejnové), 214-215 (Žerotínové) - vždy pouze vymezené období do roku 1648. (Případně 2. rozšířené vydání z roku 1988.) a literatura z předchozích kol	Krajské kolo JUŘÍK, Pavel, Encyklopedie šlechtických rodů, Praha: Univerzum, 2014 (str. 360, 382 a 389, 394, 411) https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/slechta-v-ere-prvorepublikoveho-ceskoslovenska-1918-1938/ https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/ohrozeni-ceskoslovenska-jako-milnik-ve-vztahu-slechty-a-novodobe-ceske-spolecnosti-1938-39/ https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/ceska-slechta-v-casech-protektoratu-cechy-a-morava-1939-1945/ (Případně detailnější pohled v monografii: HAZDRA, Zdeněk. Šlechta ve službách Masarykovy republiky: mezi demokracií a totalitními režimy. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2015, s. 33–79.) KNOZ, Tomáš, DVOŘÁK, Jan ed. <i>Šlechta v proměnách věků.</i> Brno: Matice moravská, 2011, s. 122–152. a literatura z předchozího kola

Celostátní kolo Pánek J.: Vilém z Rožmberka – Politik smíru, Praha: Academia 2011, kapitoly: Italské okouzlení, Světla a stíny dominia, Rožmberský mecenáš. a literatura z předchozích kol Další rozšiřující literatura: Le Goff, J.: Středověký člověk a jeho svět, Praha: Vyšehrad 1999, kapitola: Válečník a rytíř. Macek J.: Česká středověká šlechta, Praha: Argo 1997. Janáček, J.: Ženy české renesance, Praha: Československý spisovatel 1987. Pánek J.: Poslední Rožmberk, Praha: Brána 1996.	Celostátní kolo JUŘÍK, Pavel, <i>Encyklopedie šlechtických rodů</i>, Praha: Univerzum, 2014 (str. 433, 436 (oba rody), 438, 439) https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/perspektivy-postaveni-slechty-v-ceskoslovensku-po-roce-1945/ HAZDRA, Zdeněk. <i>Šlechta ve službách Masarykovy republiky: mezi demokracií a totalitními režimy</i>. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2015, s. 182–210. (Povinné, článek výše tuto část neobsahuje.) KNOZ, Tomáš, DVOŘÁK, Jan, ed. <i>Šlechta v proměnách věků</i>. Brno: Matice moravská, 2011, s. 225–231. Prameny: BENEŠOVY DEKRETY č. 5 https://www.psp.cz/docs/laws/dek/51945.html č. 12 https://www.psp.cz/docs/laws/dek/121945.html č. 28 https://www.psp.cz/docs/laws/dek/281945.html Další rozšiřující literatura ŠTAIF, Jiří. <i>Modernizace na pokračování: společnost v českých zemích (1770–1918)</i>. Praha: Argo, 2020, 422 s. a literatura z předchozích kol

Adresář krajských garantů Dějepisné olympiády ve školním roce 2021/2022

<i>Kraj</i>	Krajský úřad - pověřená osoba	Organizátor krajského kola *
PRAHA	Mgr. Michaela Perková , Magistrát hl. m. Prahy. Odb. sportu a volného času, odd. volného času. Jungmannova 35/29, 110 00 Praha 1, tel. 236 005 901 michaela.perkova@praha.eu	Mgr. Věra Belešová DDM Jižní Město, Šalounova 2024, 149 00 Praha 4 tel.: 778 485 273 belesova.vera@ddmjm.cz
STŘEDOČESKÝ	Bc. Petr Hoskovec , KÚ Odb. regionálního rozvoje, Zborovská 11, 150 21 Praha 5 tel: 257 280 263 hoskovecp@kr-s.cz Mgr. Lenka Škopová tel.: 257 280 196 skopova@kr-s.cz	Bc. Petr Hoskovec , KÚ Odb. regionálního rozvoje, Odd. mládeže a sportu Zborovská 11, 150 21 Praha 5 tel: 257 280 263 hoskovecp@kr-s.cz
ÚSTECKÝ	Pavel Kucler , KÚ, Odb. školství, mládeže a tělovýchovy, Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem tel: 475 657 969, 777 499 821 kucler.p@kr-ustecky.cz	Bc. Petra Mecelová , DDM a ZpDVPP, Velká Hradební 1025/19, 400 01 Ústí nad Labem tel.: 475 210 861, 603 851 713; predskolni@ddmul.cz
LIBERECKÝ	Ing. Eva Hodboďová , KÚ, Odb. školství, mládeže a tělovýchovy U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2 tel.: 485 226 635, 739 541 550 eva.hodbodova@kraj-lbc.cz	Kateřina Sýbová , DDM Větrník, Riegrova 16, 460 01 Liberec tel.: 485 102 433; 725 939 168; katerina.sybova@ddmliberec.cz
PLZEŇSKÝ	Mgr. Ludmila Novotná , KÚ, Odb. školství, mládeže a sportu Škroupova 18, 306 18 Plzeň tel.: 377 195 373 ludmila.novotna@plzensky-kraj.cz	PaedDr. Ladislav Voldřich , Krajské centrum vzdělávání a Jazyk. škola, sady 5. května 42, 301 00 Plzeň tel.: 378 010 007; voldrich@kcvjs.cz
KARLOVARSKÝ	Bc. Lenka Butašová – I. kat. (ZŠ) Odb. školství, mládeže a tělovýchovy Závodní 353/88, 360 21 Karlovy Vary tel.: 354 22 476, mob.: 601 214 150 lenka.butasova@kr-karlovarsky.cz PhDr. Jakub Formánek – II. kat. (SŠ) Gymnázium Cheb Tel.: 739 322 319/269; 739 417 417 formanek@gymcheb.cz	Mgr. Věra Kučavová , ZŠ Úšovice, Školní nám. 472, 353 01 Mariánské Lázně tel.: 737 439 355 v.kucavova@seznam.cz
JIHOČESKÝ	Jiří Anděl , KÚ, Odb. školství, mládeže a tělovýchovy, odd. mládeže, tělovýchovy a sportu, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice; pracoviště ul. B. Němcové 49/3, 370 76 ČB tel.: 386 720 933 andel@kraj-jihocesky.cz	Bc. Luděk Doležal , DDM, U Zimního stadionu 1, 370 01 České Budějovice tel.: 386 447 317 dolezal@ddmcb.cz
VYSOČINA	Ing. Karolína Smetanová , KÚ Odb. školství, mládeže a sportu Odd. mládeže a sportu Jihlava, Věžní 28, kancelář číslo 108 tel.: 564 602 942 Smetanova.K@kr-vysocina.cz	Kateřinu Matějů , DDM, tř. Legií 382, 393 01 Pelhřimov tel.: +420 720 429 122 e-mail: k.mateju@ddm.pel.cz

KRÁLOVÉ- HRADECKÝ	Mgr. Iva Polednová , KÚ, Odb. školství, Odd. primárního a zájmového vzdělávání Pivovarské nám. 1245 500 03 Hradec Králové tel.: 495 817 771, mob.: 702 175 793 ipolednova@kr-kralovehradecky.cz	Mgr. Dana Beráková , JŠZ DVPP Hradec Králové, Štefánikova 566, 500 11 Hradec Králové, tel.: 725 059 837 berakova@cvkhk.cz
PARDUBICKÝ	Mgr. Lenka Havelková , KÚ, Odb. školství a kultury Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice tel.: 466 026 215 lenka.havelkova@pardubickykraj.cz	Jana Línková , DDM Beta, Štolbova 2665, 530 02 Pardubice tel.: 466 614 951 beta@ddmstolbova.com jana.linkova@ddmstolbova.com Eva Denisa Pospíšilová referent soutěží Centrum celoživotního vzdělávání - zařízení pro DVPP Pardubického kraje Mozartova 449, 530 09 Pardubice tel.: 466 536 530, + 420 601 332 974 e-mail: souteze@ccvpardubice.cz
JIHOMORAVSKÝ	Bc. Jana Toningr Konečná , KÚ, Odb. školství Žerotínovo nám. 3 pracoviště: Cejl 73; 601 82 Brno tel.: 541 658 306 toninger.jana@kr-jihomoravsky.cz	Mgr. Zdeňka Antonovičová , SVČ, ved. odd. Talentcentrum, Lidická 50, 658 12 Brno tel: 549 524 124; 723 368 276 zdenka@luzanky.cz
ZLÍNSKÝ	Mgr. Radim Sukop , KÚ, Odb. školství, mládeže a sportu Tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín tel.: 577 043 744 radim.sukop@kr-zlinsky.cz	PhDr. Pavel Kočí , Muzeum Kroměřížska, Velké náměstí 38, 767 11 Kroměříž tel.: 607 919 121; kocip@email.cz
OLOMOUCKÝ	Mgr. Jitka Pavlíková Oddělení krajského vzdělávání Odbor školství a mládeže Krajský úřad Olomouckého kraje Jeremenkova 40 b, 779 00 Olomouc tel.: 585 508 553 e-mail j.pavlikova@olkraj.cz	Mgr. Rostislav Dočkal , ZŠ a MŠ J.A.Komenského, Hranická 14, Přerov – Předmostí tel.: 581 211 739 rostad@centrum.cz
MORAVSKOSLEZSKÝ	Mgr. František Pokluda , KÚ, Odbor školství, mládeže a sportu 28. října 117, 702 18 Ostrava 2 tel.: 595 622 420 frantisek.pokluda@msk.cz	Mgr. Robert Novotný Základní škola a mateřská škola Mitušova 8/1115 700 30 Ostrava - Hrabůvka tel.: 724 059 338 novotny@zsmitusova16.cz

* Organizátora krajského kola si prosím ověřte s pověřenou osobou na KÚ.